



STYRKET DIALOG OG SAMARBEJDE SKAL GØRE ESBJERG TIL EN STÆRKERE UDDANNELSESBY OG SIKRE FLERE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER TIL SYDVESTJYLLAND

NØGLEN TIL FREMTIDENS VÆKST OG UDVIKLING

Esbjerg skal være kendt og anerkendt som en uddannelsesby, der både er det naturlige valg for unge i det sydvestjyske område og tiltrækker studerende fra andre dele af landet og fra udlandet. Samtidig skal uddannelsesudbuddet hænge naturligt sammen med de behov, erhvervslivet har nu og i fremtiden. Sådan lyder et af de strategiske indsatsområder i Esbjerg Kommunes Vision 2025.

Fremtidens vækst og udvikling kræver, at vi som landsdel målrettet fokuserer og investerer i uddannelsesområdet.

Der lægges med denne erklæring op til et stærkt og forpligtende samarbejde mellem Esbjerg Kommune, Region Syddanmark, Education Esbjerg, Business Esbjerg, de videregående uddannelsesinstitutioner, forskning, erhvervs- og professionsuddannelser, offentlige arbejdsgivere og virksomheder – og også gerne med inddragelse af de øvrige kommuner i Sydvestjylland.

Vi vil sammen arbejde for

- Bedre rammevilkår og flere nye relevante videregående uddannelser.
- Flere skal tage en erhvervs-, professions-, universitets- eller efteruddannelse.
- Et stærkt samarbejde på tværs af uddannelser og erhvervsliv skal tiltrække flere studerende.
- Flere internationale studerende.
- Indflydelse på den nationale uddannelsespolitik.



Udfordringer og muligheder

De faldende ungdomsårgange og det stigende antal ældre udfordrer arbejdskraft-situationen og velfærdsområdet. Tiltrækning og fastholdelse af unge i uddannelse er derfor afgørende for at understøtte erhvervslivet og offentlige arbejdsgivers behov for arbejdskraft og for at sikre, at vi også i fremtiden kan løfte opgaverne på velfærdsområdet.

Situationen understreges af, at antallet af ansøgere til de videregående uddannelser i Esbjerg i 2022 viser et fald i forhold til sidste år. Det gælder særligt på velfærdsuddannelserne såsom pædagog, sygeplejerske, lærer og socialrådgiver.

Der er generelt behov for unikke, attraktive erhvervsrettede uddannelser og et bredere uddannelsesudbud på de videregående uddannelser, herunder udbuddet af universitetsuddannelser.

Gode inkluderende studiemiljøer er afgørende for, at vi tiltrækker flere unge og dermed understøtter Sydvestjyllands erhvervsliv og offentlige arbejdsgivere i kampen om fremtidens højtuddannede talenter.

Esbjerg er i 2022 kåret som Danmarks 5. bedste studieby, og med en ihærdig og målrettet indsats har vi med succes formået at tiltrække flere nye uddannelser til Esbjerg, blandt andet kandidatuddannelser i medicin og jura. Det er gode resultater, der skal arbejdes videre med.

Den grønne omstilling med Esbjerg i en central rolle stiller nye krav og indebærer et stort potentiale for det lokale og regionale uddannelsesområde. Uddannelse og forskning inden for grøn energi skal derfor prioriteres højt og tænkes ind f.eks. i form af en klimaerhvervsskole og flere energiuddannelser.

Det nye uddannelsesfyrtårn, E.1, som efter planerne bliver en del af et spektakulært byggeprojekt på Esbjerg Strand, vil bidrage til at sætte Esbjerg på landkortet som uddannelsesby og med et nyskabende læringsmiljø fungere som et internationalt kraftcenter i bæredygtighed, morgendagens kompetencer og levevis. Bedre trivsel giver bedre læring. Undersøgelser viser, at danske studerende mistrives, og der er behov for at designe nye løsninger, der bidrager til et sundt og meningsfuldt studieliv. E.1 vil styrke de studerendes livskvalitet og mentale helbred gennem sammenhængende initiativer, der fremmer trivsel, fællesskab og læring.



BEDRE RAMMEVILKÅR OG FLERE NYE RELEVANTE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

Vi har i Sydvestjylland en lavere andel højtuddannede i forhold til resten af landet. Det er konsekvensen efter mange års centralisering af de videregående uddannelser og en stor udfordring, der skal løses, da højtuddannede i højere og højere grad udgør en central del af arbejdskraften både i den private og den offentlige sektor.

Et bredt flertal i Folketinget ønsker at vende denne udvikling med en politisk aftale, der giver bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark. Det er en vigtig aftale, som vi i Sydvestjylland skal udbygge og arbejde videre på.

Udflytningen af videregående uddannelser til byer som Esbjerg er nødvendig, hvis vi fortsat skal sikre højtuddannet og kvalificeret arbejdskraft uden for de fire største byer. Dimittender fra de videregående uddannelser i Region Hovedstaden og Region Midtjylland bliver i stort omfang i den region, hvor de er uddannet (henholdsvis 84 og 59 procent). En undersøgelse fra HBS Economics viser, at kun 0,5 procent af de unge, der har læst i Region Hovedstaden, får arbejde i Esbjerg og Sydvestjylland.

DER KAN IMIDLERTID IKKE GIVES 1:1-RAMMER FOR ETABLERING AF UDDANNELSER I PROVINSEN OG I DE FIRE STORE UNIVERSITETSBYER. DET ER DER FLERE GRUNDE TIL:

- Det kræver flere midler at etablere nye uddannelser og udvikle nye attraktive forsknings- og uddannelsesmiljøer, der tiltrækker studerende, undervisere og forskere, end det gør at drive allerede veletablerede store uddannelser. Et årligt optag på enkeltuddannelser på op til 800 studerende på campusser i de store byer og nye mindre uddannelser på mindre campusser skal derfor finansieres forskelligt.
- Uddannelserne kan ikke nødvendigvis kopieres fra de store universitetsbyer, men skal udvikles i samarbejde med aktører og interessenter i lokalområdet. Der skal være fokus på de uddannelser, der er størst behov for lokalt, hvis uddannelserne skal blive en succes og lokalt bidrage til at afhjælpe mangel på arbejdskraft.

Det regionale taxameter stiger i 2023 med fem procent til 1,05, og fra 2027 stiger det til 1,07, men det er ifølge universiteternes beregninger ikke tilstrækkeligt – især ikke hvis der også skal etableres forskningsmiljø. De regionale taxametre skal forhøjes til 2,5 for at kompensere for de ekstraudgifter, der er forbundet med opbygning af mindre uddannelsesmiljøer i provinsen. I flere sammenhænge kan det også være nødvendigt at få et højere grundtilskud til de enkelte uddannelser.



Flere nye relevante videregående uddannelser

VI VIL I SYDVESTJYLLAND ARBEJDE FOR, AT DER ETABLERES NYE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER SÆRLIGT INDEN FOR:

- IT på kandidatniveau
- psykologi
- uddannelser til den grønne omstilling
- uddannelser til de offentlige styrelser.

Det er vigtigt med et alsidigt uddannelsesmiljø med relevante uddannelses tilbud, der imødekommer efterspørgslen efter kompetencer. Behovet for nye uddannelses tilbud skal derfor løbende vurderes.

FLERE SKAL TAGE EN ERHVERVS-, PROFESSIONS-, UNIVERSITETS- ELLER EFTERUDDANNELSE

Vi vil arbejde for, at flere unge fra Esbjerg tager en erhvervsuddannelse, så vi kommer på niveau med de øvrige kommuner i Sydvestjylland.

Erhvervsuddannelserne skal sammen med de mellemlange videregående uddannelser, AMU og øvrige efter- og videreuddannelser medvirke til at sikre de kompetencer og den viden, som er nødvendig for fremtidens arbejdsmarked.

Flere faglærte og professionsbachelor er helt nødvendigt for at matche den aktuelle og fremtidige beskæftigelsessituation, herunder særligt for at imødegå den grønne omstilling og kommunernes særlige behov på velfærdsområdet.

Danske Professionshøjskoler har gennem bl.a. DAMVAD-analysen vist, at der inden 2030 kommer til at mangle 4.200 pædagoger, lærere, socialrådgivere og sygeplejersker alene i Syddanmark.

Livslang læring

Vi vil skabe de bedste muligheder for, at alle og særligt dem, der uddanner sig mindst i de unge år, bliver ved med at opdatere deres kompetencer løbende gennem livet.

Relativt mange af Sydvestjyllands videregående uddannelser forudsætter et stort optag af faglærte for at dække erhvervslivets behov for kompetent arbejdskraft.

Mange faglærte og personer med en mellemlang videregående uddannelse vælger at videreudanne sig, og muligheden for livslang læring kan samtidig være med til at sikre den fremtidige rekruttering af studerende til de videregående uddannelser.



ET STÆRKT SAMARBEJDE PÅ TVÆRS AF UDDANNELSER OG ERHVERVSLIV SKAL TILTRÆKKE FLERE STUDERENDE

Tiltrækning af studerende er en af de aktuelt største udfordringer for uddannelsesinstitutionerne i Sydvestjylland.

Dette skyldes bl.a. den demografiske udvikling, hvor vi i fremtiden kan forvente flere ældre og færre unge, men også de unges søgemønstre, fordi mange unge søger mod de større universitetsbyer.

Rekrutteringsudfordringen kan desuden blive større, hvis der kommer flere uddannelser, der kæmper om stadig færre potentielle studerende.

Tæt samspil

Det er derfor nødvendigt med et stærkt samarbejde på tværs af uddannelser og et tæt samspil mellem uddannelser, forskning, erhvervsliv og offentlige arbejdsgivere i Sydvestjylland. Det tætte samspil skal være kendetegnende for og give kant til uddannelser i Sydvestjylland. Vi skal være de bedste til samarbejdet mellem unge og virksomheder og offentlige arbejdsgivere.

DER SKAL I DEN FORBINDELSE SÆRLIGT VÆRE FOKUS PÅ:

- At fastholde det nuværende uddannelsesudbud.

Det er ikke nok at få nye uddannelser, hvis der ikke er nogle unge, der vælger dem. Den strategiske indsats bør derfor i høj grad også handle om at fastholde det nuværende uddannelsesudbud i Sydvestjylland.

- At øge antallet af unge, der vælger at blive i Sydvestjylland for at tage en videregående uddannelse.

Et stærkt samarbejde mellem de videregående uddannelser og ungdomsuddannelserne skal bidrage til at fastholde flere unge i Sydvestjylland efter endt ungdomsuddannelse. Samarbejdet kan tage afsæt i en analyse af hele Sydvestjyllands uddannelsessystem med henblik på at forbedre overgangene mellem de enkelte uddannelsesniveauer.

- At sikre en stærk kobling mellem uddannelser og det lokale arbejdsmarked før, under og efter studieforløbet.

Relevante uddannelser med høj kvalitet, gode jobmuligheder og en stærk kobling mellem uddannelser og det lokale arbejdsmarked skal tiltrække unge og sikre arbejdskraft til erhvervslivet i Sydvestjylland.

De studerende skal have kontakt med praksis i lokale private virksomheder og offentlige organisationer igennem hele uddannelsen og tilbydes mentorer, praktik og studiejob. Dimittender skal have mulighed for at få hjælp til at finde job f.eks. gennem graduateprogrammer eller jobtilbudsgaranti, som vi bl.a. kender det fra ingeniøruddannelserne.



FLERE INTERNATIONALE STUDERENDE

Esbjerg er en international by med mange internationale medarbejdere og internationale studerende. De internationale studerende udgør efter endt uddannelse et stort potentiale som arbejdskraft i vores landsdel.

Regeringen og forligspartierne har imidlertid besluttet at lukke hovedparten af de engelsksprogede videregående uddannelser på erhvervsakademier og professionshøjskoler. Begrundelse for dette er dels at begrænse SU-udgifterne, dels at internationale studerende på nogle uddannelser i for ringe omfang får arbejde i Danmark. Indgrebet har bl.a. ramt engelsksprogede uddannelser på universiteterne i Esbjerg og forringet muligheden for at oprette nye, når der opstår nye kompetencebehov.

Det ønsker vi i Esbjerg at imødegå med bedre rammevilkår for internationale studerende.

Modelby

ESBJERG SKAL VÆRE EN MODELBY OG ET EKSEMPEL PÅ, HVORDAN UDDANNELSER - OGSÅ FOR INTERNATIONALE STUDERENDE - SKABER BESKÆFTIGELSE Gennem en tæt forbindelse til erhvervslivet og de offentlige arbejdsgivere:

- Vi vil gøre en ekstra indsats for at tage godt imod de internationale studerende, tilbyde boliggaranti og understøtte netværk.
- Vi vil sørge for, at internationale studerende bliver godt integreret.
- Vi vil sikre overgangen til beskæftigelse - også i den offentlige sektor – f.eks. gennem mentorprogrammer. De internationale studerende skal kunne se, at der er muligheder efterfølgende.

Vi vil arbejde på, at indsatsen bliver udmøntet som et frikommuneforsøg i Esbjerg med mulighed for at åbne for udbud af engelsksprogede uddannelser på erhvervs-, akademi-, professionsbachelor- og universitetsuddannelser målrettet det lokale arbejdsmarked. Forsøget skal bl.a. inkludere obligatorisk danskundervisning med krav om at bestå en danskprøve og intensiveret samarbejde med lokale arbejdsgivere, integrationsindsats m.m.

Målet er, at mindst 50 pct. af de studerende i frikommuneforsøget bliver i Danmark og kommer i beskæftigelse efterfølgende.



INDFLYDELSE PÅ DEN NATIONALE UDDANNELSESPOLITIK

Vi vil med tydelige mærkesager på tværs af kommunen, regionen, Education Esbjerg, Business Esbjerg, videregående uddannelsesinstitutioner, forskning, erhvervsskoler, offentlige arbejdsgivere og virksomheder og også gerne Varde, Tønder og andre omkringliggende kommuner i Sydvestjylland påvirke den landspolitiske udflytningsagenda og arbejde for at forbedre rammevilkårene for uddannelser i provinsen.

Vi øger muligheden for at påvirke relevante stakeholders ved at kommunikere samlet om mærkesager på uddannelsesområdet.

Vi vil sammen arbejde for at få tilført flere midler til uddannelser i Sydvestjylland, der er målrettet de lokale kompetencebehov. Der skal investeres mere og anderledes, hvis vi skal skabe et Danmark i balance i forhold til uddannelsesstilbud og erhvervslivets og offentlige arbejdsgivers efterspørgsel efter kompetencer.





Vi vil sammen arbejde for

- Bedre rammevilkår og flere nye relevante videregående uddannelser.
- Flere skal tage en erhvervs-, professions-, universitets- eller efteruddannelse.
- Et stærkt samarbejde på tværs af uddannelser og erhvervsliv skal tiltrække flere studerende.
- Flere internationale studerende.
- Indflydelse på den nationale uddannelsespolitik.

Esbjerg, september 2022



Esbjerg
Kommune



Region Syddanmark

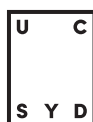
U
EDUCATION
ESBJERG

BUSINESS
ESBJERG

SDU



AALBORG UNIVERSITET
ESBJERG



ERHVERVS
AKADEMI
SYDVEST

og Esbjerg Rektorkollegium